

140 TISÍC OBĚTÍ měla Rudá armáda (společně s čs. vojskem generála Svobody) při obsazování Československa. Kolik bylo znásilněno tuzemských žen, se zatím neví.

Osvobození se rovnalo okupaci

Švýcarský historik a pedagog Masarykovy univerzity v Brně **Adrian von Arburg** (na snímku) píše vědecké studie o odsunu Němců. Podivuje se ale, že čeští historikové se nezabývají násilím rudoarmějců na tuzemských ženách.

Čím to je?

Ve srovnání s Německem či Polskem nebo dokonce i Maďarskem výzkum velmi zaostrává. O této klíčové záležitosti z roku 1945 zatím v České republice nevíme skoro nic, ačkoli je tu obrovské množství historiků, na počet obyvatel možná nejvíce na světě. Bohužel nejsou příliš ochotni dlouhodobě pracovat s historickými prameny.

Co by v nich o znásilňování našli?

Při výzkumu vysídlení Němců narážím na řadu pramenů, v nichž jsou případy znásilnění zaznamenány. Existují policejní protokoly, které dokumentují řadu těchto událostí, zatím je ale žádný historik nepodrobil vědeckému rozboru.

Kolik žen bylo asi od jara do podzimu 1945 na území dnešní České republiky znásilněno?

To si netroufám říci. Odhaduji, že

znásilnění ruskými vojáky ohlásilo československým úřadům maximálně pět procent obětí. Až někdo zpracuje zmiňované protokoly, budeme vědět více.

Proč Češi mluví o roce 1945 jen jako o osvobození Rudou armádou? Je to dáno přehnaně korektním, převážně proruským cítěním, což je však nepochopitelné vzhledem k srpnu 1968?

To je jeden z hlavních důvodů, proč téma zatím není zpracováno. Většina učitelů dodnes dětem jen řekne, že na jaře 1945 přišlo osvobození. A tečka, dále nic. Přitom osvobození od nacismu je nutné chápat i jako novou okupaci, mluvit jen o osvobození je naprosto zavádějící. Ve skutečnosti se jedna totalita

nahradila druhou, bude to ale trvat ještě dlouho, než tenhle fakt přijme kolektivní paměť národa. S tím vším souvisí zdrženlivost a neochota zabývat se násilím rudoarmějců v roce 1945. A prezident Miloš Zeman proto nemá žádné zábrany oslavit výročí konce války v Moskvě.

Dost Čechů teď fandí i ruským separatistům na Donbasu, jak si to vysvětlujete?

Podobně. Češi k Rusku prostě inklinují už dávno, z minulosti přece známe panslovanské vize národních buditelů, kteří snili o velké slovanské říši pod báťuškou carem.

Dovedete si představit, že by byl v Česku postaven pomník k počtu znásilněných žen, jak se stalo v polském Gdaňsku?

Hodně Čechů, převážně těch méně vzdělaných, sice fandí Putinově politice, ale v Rusku ještě naštěstí nežijeme. Bude to složitější než v protirusky naladěném Polsku, ale i u nás takový pomník může vzniknout. Asi ne nějak centrálně, dovedu si představit, že se tak stane třeba na Hlučínsku, jen pro to musí místní iniciativy něco udělat.

Ivan Motýl ■